

اشاره:

شاید مرور وقایع سال‌های دهه ۶۰ برای متولدین این دهه، فقط مرور تاریخ باشد؛ اما بحث درباره ماجراهای سال ۸۸ مرور خاطرات است برای جوانان؛ خاطراتی تاریخی که تجربه گران‌بهایی را برای تک‌تک جوانان دست و پا کرده است. جریان سال ۸۸ به تاریخ‌خوانان ثابت کرد که هنوز هم تاریخ بر رسم تکرار خود پابرجاست و حوادث سال ۶۰ با سناریوی مشابه و بازیگرانی به اسم متفاوت، به صحنه خیابان‌های ایران آمد؛ ولی این بار مردم ایران تماشاچیان هوشمندتری برای این فیلم براندازی بودند.

بازخوانی فتنه ۸۸

فتنه‌ای به رنگ غبار

حمیده طرقي اردکاني

فتنه کلید می خورد

از وقایع سال ۸۸ به فتنه تعبیر شد. در منطق دینی ما، فتنه به معنای فریب، دروغ، بلا و امتحان، مصیبت و نفاق آمده و همه این معانی، از بروز یک دگرگونی در میان جامعه حکایت می کند. فتنه ۸۸ در نگاه اول اگر چه امری سیاسی تلقی شد، اما ریشه های فرهنگی و اجتماعی فراوانی داشت و حاصل یک بسترسازی طولانی چندین ساله بود که در مقطعی خاص، با جلوه های ویژه رخ عیان کرد و این همان است که در ادبیات جدید سیاسی اجتماعی جهان، از آن به عنوان «جنگ نرم» یاد می کنند.

از بسترسازی های فرهنگی می توان به هجوم بی رحمانه شبکه ماهواره های به اعتقادات، اخلاقیات و فرهنگ هر بیننده که اغلب هم جوان هستند، اشاره کرد. از دیگر راهکارهای دشمن برای جنگ نرم، به سایت های اینترنتی و بازی های رایانه ای باید اشاره کرد که طیف وسیعی از کودک تا جوان را درگیر کرده است. ترویج بی رویه فرهنگ بی بندوباری و بی حجابی با راهکارهای متفاوت، حتی اجیر کردن زنان به عنوان الگو برای مانور در خیابان ها و بسیاری ترندهای دیگری که مجال بررسی تک تک آنها نیست؛ همه این برنامه ها به منظور دست کاری در اعتقادات و مبانی اندیشه ای به صورتی کاملاً غیر محسوس و ناملموس و در طول مدت زمان طولانی است؛ به گونه ای که به تغییر ارزش ها و نگرش های فرد و جامعه بینجامد. حاصل چنین تغییر و تحولی، تغییر اندیشه ها و آرمان ها، روش های زندگی، خواست ها و آرزوها و بایدها و نبایدهای فرد است و این همان جنگ نرم است. دشمن در جنگ نرم، از روش های گوناگون ایجاد شکاف و مدیریت اختلافات و دامن زدن به تفرقه های دینی، مذهبی و قومی و زبانی و شایعه پراکنی و دروغ پراکنی و جایگزین کردن نامقدمات به جای مقدمات و جاذبه های جنسی، انقلاب مخملین، فریب خواص و عوام و انتشار نرم افزارها و مغز افزارهای مخرب فرهنگی بهره می برد. ایجاد فاصله بین حاکمیت و مردم متشنج و ناامن کردن فضای زندگی، به هم ریختن اتحاد ملی و فتنه انگیزی، ترویج تهمت و هتک حرمت و بدبینی و ساده انگاری و کوردلی و رواج معنویت های کاذب و عرفان های دروغین به تناسب نیازها و ظرفیت های جامعه؛ از دیگر روش های مورد استفاده در جنگ نرم است.

برای داشتن همراهی بیشتر مردم و پیش بردن اهداف جنگ نرم، لازم است که نیروهای اجرایی بومی باشند. اینجاست که نیروهای خودی کم کم با طعمه هایی جذب می شوند و با بسترسازی خودی ها، قدرت دشمن بیشتر می شود. این افراد با روزنامه و ماهنامه و کارهای فرهنگی از این قبیل، به سخنگوی دشمن مبدل می شوند.

ویژگی های جامعه دچار فتنه

۱) افراد آن جامعه حق و باطل را با اشخاص می سنجند؛ یعنی به جای رجوع به اصول و ارزش ها، مواضع افراد را شاخص شناخت حق و باطل قرار می دهند.

۲) معارضة خودی ها علیه حاکمیت، جامعه را مستعد فتنه می کند. زمانی که در یک جامعه، حق را با افراد بسنجنند و برخی از خودی ها علیه حاکمیت شورش کنند، شناخت حق برای عامه مردم مشکل خواهد شد که در حوادث بعد از انتخابات ریاست جمهوری دهم، این مؤلفه فتنه نیز بروز و ظهور داشت.

۳) لغزش خواص از ویژگی های جامعه مستعد فتنه است؛ چون خواص، گروه مرجع اجتماعی در جامعه هستند که جامعه در

شرایط ابهام و تردید به آنها رجوع می کنند. اگر خواص برای اظهار حق به صحنه نیایند، جامعه به دلیل بقای فضای ابهام، دچار فتنه می شود.

۴) به هم ریختن مرز بین دوست و دشمن، بستر فتنه را مهیا می کند. اگر مرز بین دوست و دشمن به هم ریخت، شناخت حق و باطل نیز سخت می شود.

۵) وجود عقبه مردمی، دیگر ویژگی جامعه مستعد فتنه است که به فتنه وصف «عمیق بودن» را می دهد و مهار و مدیریت آن را دشوار و پیچیده می نماید؛ یعنی اینکه فتنه و جریان فتنه گر، از سطح قابل توجهی از عقبه مردمی ولو در آغاز برخوردار باشد، این مسئله از چند جهت چالش ساز است و به عمق فتنه می انجامد.

۶) از عناصر ایجادکننده فتنه، جابه جا شدن متن با حاشیه است. کسانی که در معارضة با جریان حق قرار دارند، همیشه با صراحت به مقابله با آن برنمی خیزند؛ چرا که می دانند معارضة مستقیم با حق، موجب پس زدن آنها از سوی مردم و جامعه می شود. بنابراین جابه جا کردن مسایل و تبدیل «مسایل فرعی» به «مسایل اصلی» و «کوچک کردن مسایل بزرگ و بزرگ نشان دادن مسایل کوچک»، یکی از مؤلفه هایی است که تشخیص جامعه را دچار چالش می کند.

این گوی و همه در میدان

با بررسی عملکرد هر یک از افراد یا گروه های درگیر در جریان فتنه، نکاتی بسیار ارزشمند می توان برداشت کرد.

مردم که هدف این فتنه بودند، با عملکرد هوشمندانه، سریع و قاطعانه این بار از خواص پیش افتادند و با اطاعت از رهبری، نقش خود را در این برهه از تاریخ مانند همیشه مثبت و ارزنده به ثبت رساندند.

سران فتنه از هول حلیم دنیاطلبی، در دیگ استعمار افتادند. آن ها که در این مرز و بوم و در بین مردم ایران هر چه می خواستند از آبرو، ثروت، قدرت و... با دنیاطلبی هرچه داشتند باختند و مهره سوخته این بازی استعمار شدند.

نخبگان و فرهیختگان جامعه هم در دو دسته «خواب زدگان» و «متعهدان بی غرض» جای گرفتند. عده ای از سر دنیاخواهی و طمع ورزی خود را به خواب زدند، به امید آنکه هر چه شد، چیزی از دست ندادند باشند. آنان زمانی که باید موضع افراد برای روشن شدن وضعیت مشخص می شد، از سر مصلحت شخصی سکوت کردند و در میان مردم وجهه خود را از دست دادند. نخبگان متعهد و بی غرض نیز مانند همیشه در جرگه فرهیختگان جامعه ماندند.

رهبری رهبر بی همتا و با بصیرت امام خامنه ای در این برهه از زمان، چیزی شبیه به پیامبری پیامبر بود بر امتش. پیروزی حماسی مردم در فتنه همه جانبه ۸۸، بیش از همه و پیش از همه، مدیون مدیریت الهی و پیامبرگونه رهبر معظم انقلاب بوده است. فقط نگاهی گذرا به مراحل مختلف فتنه ۸۸ به وضوح نشان می دهد که هر جا، نه فقط مردم عادی، بلکه نخبگان و صاحب نظران مؤمن و متعهد «مو» دیده اند، آقا از «پیچش مو» خبر داده اند و آنچه که پیران خردمند در آینه ندیده بودند، آقا در خشت خام مشاهده کرده اند.

عدو شود سبب خیر اگر خدا خواهد

اولین نکته ای که دانستن آن به ویژه برای جوان ترها حائز اهمیت است، دقت در جایگاه ایران و اسلام در نگاه استعمارگران است. این سیاستان خونخوار، با تجربه ای که از براندازی نرم و انقلاب های

زمانی که در یک
جامعه، حق را با
افراد بسنجنند و
برخی از خودی ها
علیه حاکمیت
شورش کنند،
شناخت حق برای
عامه مردم مشکل
خواهد شد که در
حوادث بعد از
انتخابات ریاست
جمهوری دهم، این
مؤلفه فتنه نیز بروز
و ظهور داشت.

مخملین در دیگر کشورها داشتند و مطمئن از این که تمام فوت و فن فتنه گری را می دانند، این شیخون را آغاز کردند غافل از این که امدادهای الهی نه تنها آنان را در پیشگاه مردم و جهانیان رسوا کرد بلکه دستاوردهایی برای نظام و مردم در پی داشت که آن را چنین فهرست کرد:

- ما در فتنه سال ۸۸ دوست و دشمن خود را شناختیم.
- به قول رهبر معظم انقلاب، ضعف و قوت نظام اسلامی در فتنه مشخص شد.

- رابطه امت و امامت عمیق تر شد. مردم ما در یک پدیده تاریخی جدید، از به اصطلاح خواص خود جلو زدند و روح انقلاب را به کالبد آن برگرداندند.

- ماهیت دیکتاتورمنشانه اشرافیت سیاسی و جریان روشنفکری، بر مردم نمایان شد.

- با مقاومت جانانه رهبر انقلاب از رأی اکثریت و دفاع از جمهوریت نظام، این جمله امام برای همه تفسیر شد که: «ولایت فقیه است که جلوی دیکتاتوری را می گیرد.»

- فتنه ۸۸، نیروهای مردمی و انقلابی را پیچیده تر کرد و آنها را برای امتحانات بعدی آبدیده ساخت.

- رویش های جدیدی در جبهه حق به وجود آمد.

- نقاب ها از چهره منافقان جدید افتاد و ابعاد جدیدی از اسلام آمریکایی رونمایی شد.

- ضرورت زنده شدن نگاه تاریخی برای انقلابیون مشخص شد، همان طور که قسمت هایی از تاریخ اسلام و تاریخ انقلاب، بار دیگر بازخوانی شد.

- ایران اسلامی از حادثه ای دیگر به سلامتی بیرون آمد و از این به بعد، غرب با ایران ضد ضربه تری مواجه خواهد شد.

پیامدهای منفی

درباره تبعات منفی فتنه ۸۸ باید اذعان داشت که متأسفانه وقایع تلخ پس از انتخابات دهم، دستاورد مردم و نظام مقدس جمهوری اسلامی در یک انتخابات ۴۰ میلیونی که نشانه مردم سالاری واقعی در کشورمان بود و می توانست پشتوانه ای برای پیشبرد اهداف داخلی و خارجی نظام باشد را بازیچه بازی های کودکانه عده ای دنیاطلب متوهم قرار داد و در غبار ناشی از توهم قدرت، به سایه انداخت؛ به گونه ای که موجبات سوء استفاده بیگانگان و قدرت های رقیب کشورمان را فراهم آورد؛ به عنوان مثال، بنیامین نتانیاهو در تور اروپایی اش که در اوایل شهریور ماه انجام داد، در آلمان با اشاره به همین اغتشاشات که وی آن را «اعتراضات گروهی» می نامید، کشور ایران را مستحق حمله نظامی و تحریم های شدید دانست. همچنین در پرونده هسته ای نیز اثر نامطلوبی گذاشت و اوپاما که قصد داشت مذاکرات را بدون پیش شرط با ایران آغاز کند، به بهانه به وجود آمدن بی ثباتی سیاسی در جمهوری اسلامی ایران، رویه دیگری در پیش گرفت و مذاکرات به تعویق افتاد که از فرصت طلبی و سوء استفاده بیگانگان از آشوب ها حکایت دارد.

بنابراین از آن جا که هرگونه کنش و تصمیمی در سطح روابط بین الملل متأثر از سطح قدرت و ثبات کشورها است، این فتنه انگیزی موجب تحمیل هزینه هایی بر کشور شد که البته برخی از عوامل آن با آگاهی نسبت به نتایج آن، برای تضعیف دولت منتخب مردم و پشیمان کردن رأی دهندگان از این انتخاب، استفاده از فشار بیرونی و یا به عبارتی مشکلات ناشی از خارج را هم ابزاری برای اهداف سیاسی خویش می دانند.

علاوه بر این، پیامدهای ناشی از اغتشاشات و حوادثی که به دست

سرویس های جاسوسی غرب اتفاق افتاد، بهانه هایی برای گشودن پرونده حقوق بشر و تشدید فشار بر کشورمان شده است که بزرگ نمایی و دروغ پردازی های فتنه انگیزان؛ مانند مطرح کردن شکنجه و حتی داستان پردازی مفقود شدن برخی معترضان مانند مثل ترانه موسوی، مشکلات دیگری برای نظام فراهم می کند.

بنابراین برشمردن پیامدهای منفی فتنه ۸۸ به جهت کثرت، در این مجال میسر نمی شود؛ اما مهمترین آنها عبارتند از:

۱- زیر سؤال بردن ساختار انتخاباتی کشور با عدم پذیرش نتیجه انتخابات به رغم برگزاری ۳۰ انتخابات سالم در ۳۰ سال گذشته؛

۲- تحمیل خواسته نامشروعی تحت عنوان درخواست ابطال کل انتخابات که اگر مورد پذیرش نظام قرار می گرفت، خود آن ها به جهت باخت بعدی، خود بزرگترین معترض آن بودند؛

۳- آغاز رویه ای نامعقول برای بیان شکایت و اعتراض با برگزاری تجمعات غیرقانونی؛

۴- بسترسازی شرایط داخل کشور جهت سوء استفاده دشمنان اسلام و عناصر ضد انقلاب؛

۵- ایجاد زمینه تهدید جان مردم با حمله به مراکز نظامی و انجام قتل های مشکوک؛

۷- ملوک ساختن چهره نظام در عرصه بین المللی با وارد ساختن اتهامات واهی؛

۸- لطمه به جمهوریت نظام با نامشروع دانستن دولت منتخب مردم؛

۹- ساختار شکنی و عبور از خط قرمزهای نظام با زیر پا گذاشتن فرمان رهبری در خطبه های نماز جمعه تهران که خواستار پیگیری اعتراضات از مجاری قانونی گردیدند؛

۱۰- تحمیل هزینه های فراوان اقتصادی با وارد کردن خسارت های میلیاردی به بانک ها و شهرداری؛

۱۱- زیر سؤال بردن نهادهای قانونی با انجام اقدامات غیرقانونی؛

۱۲- تخریب آینده شغلی و تحصیلی و اجتماعی جوانانی که مورد تحریک و سوء استفاده واقع شده و اکنون به خاطر دست داشتن در حمله به بیت المال و مراکز نظامی و غیره نزد مراجع قضایی سوء پیشینه دارند؛

۱۳- کاهش اعتماد عمومی مردم نسبت به نهادهای نظام؛

۱۴- تضعیف ارکان نظام با اقتدار شکنی و اقدامات ضد امنیت ملی؛

۱۵- ایجاد شکاف در صفوف نخبگان و خواص جامعه؛

۱۶- شکستن قداست روز عاشورا و حرمت عزای حسینی به عنوان مقدس ترین شعائر دینی؛

۱۷- فراهم ساختن زمینه بی حرمتی به مراکز دینی و مراجع عظام تقلید (مساجد و روحانیت)؛

۱۸- پشت پا زدن به آرمان های امام راحل درباره اصل مرفقی ولایت فقیه و روز قدس و جمهوری اسلامی و استکبارستیزی؛

۱۹- امیدوار کردن دشمنان نظام اسلامی به انجام اقدامات خود علیه ملت ایران؛

۲۰- ایجاد خلأ اطلاعاتی در دستگاه های امنیتی که محصول آن نفوذ سرویس های جاسوسی به درون کشور و ترور دانشمندان هسته ای بود.

منابع:

۱. سایت های خبری.
۲. سخنان مقام معظم رهبری درباره فتنه ۸۸.
۳. مرتضی مطهری؛ نهضت های اسلامی در صد سال اخیر.

برای داشتن
همراهی بیشتر
مردم و پیش
بردن اهداف جنگ
نرم، لازم است که
نیروهای اجرایی
بومی باشند.
اینجاست که
نیروهای خودی
کم کم با طعمه هایی
جذب می شوند
و با بسترسازی
خودی ها، قدرت
دشمن بیشتر
می شود.